

København den 5. februar 2008

Til Folketingets Uddannelsesudvalg

Undervisningsminister Bertel Haarder har fremlagt et udkast til lovforslag om præcisering af ansvarsforholdene i folkeskolen og større frihed til at organisere arbejdet.

Skole og Samfund, Skolelederne og Danmarks Lærerforening finder, at lovforslaget vil indebære en unødvendig centralisering af folkeskolen og en alvorlig svækkelse af den daglige skoleledelse, og at lovforslaget ikke løser det problem, at den enkelte kommune i dag kan sammenlægge alle skoler i kommunen til én skole.

Vi finder det meget beklageligt, at man med lovforslaget ikke får taget afgørende fat på at løse problemet med, at den enkelte kommune i dag kan sammenlægge mange skoler til én med mange afdelinger. Den foreslåede ændring af folkeskoleloven, løser ikke dette akutte og påtrængende problem. Folkeskolelovens intentioner har været og bør fortsat være, at en selvstændig skole er en bygningsmæssig enhed med en selvstændig ledelse og skolebestyrelse. Det bør fastslås i loven.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at "Lovforslaget har til hensigt at fremme en stærk og synlig skoleledelse, ikke mindst en pædagogisk ledelse, og en del af de foreslåede præciseringer er således samtidig et led i en generel målsætning om at styrke skolelederen".

De foreslåede ændringer har imidlertid de direkte modsatte virkninger. Mulighederne for en styrket pædagogisk ledelse af skolerne bliver svækket med dette lovforslag.

Undervisningsministeren ønsker at ophæve den bestemmelse i folkeskoleloven (§ 2 stk.2), hvorefter hver enkelt skole inden for de givne rammer har ansvaret for undervisningens kvalitet i henhold til folkeskolens formål og selv fastlægger undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

Dermed flyttes ansvaret fra den enkelte folkeskole til kommunalbestyrelsen. Men da en kommunalbestyrelse ikke kan have detaljeret overblik over et stort antal skolers udvikling, indebærer forslaget i virkeligheden en kraftig udvidelse af centralt placerede kommunale embedsmænds indflydelse. Det råderum for den enkelte skole, der i dag er i loven, bliver dermed kraftigt indskrænket.

Det er uheldigt, eftersom det er helt centralt for en skoles udvikling, at forældre, ledere og lærere har mulighed for at drøfte og fastlægge, på hvilken måde undervisningen bedst organiseres og tilrettelægges. Det er engagementet blandt dem, som færdes på skolen til daglig, der skal videreudvikle og sikre kvaliteten af undervisningen. Derfor skal de afgørende beslutninger herom fortsat ligge på skolen og ikke flyttes til centralt hold. Loven bør fortsat klart beskrive den enkelte skoles autonomi inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen fastlægger.

Det indebærer ikke, at kommunalbestyrelsen er frataget noget ansvar for udviklingen af det samlede skolevæsen eller udviklingen på den enkelte skole.

Lovforslaget indskrænker det lokale demokrati, idet skolebestyrelserne får frataget en række væsentlige kompetencer: Retten til at blive hørt forud for ansættelse af lærere og skoleledere, retten til at udtale sig til kommunalbestyrelsen om ethvert spørgsmål, der vedrører skolens virksomhed, samt bestemmelsen om, at skolelederen er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen.

I bemærkningerne til lovforslaget er det også forsøgt at skille den pædagogiske ledelsesopgave fra den administrative ledelsesopgave. Skolelederen tillægges en selvstændig pædagogisk kompetence, således at lederen ikke kan modtage konkrete tjenestebefalinger fra kommunalbestyrelsen om den pædagogiske ledelsesopgave. Men en sådan skelnen mellem de forskellige former for skoleledelse er ikke mulig, og lovforslagets bemærkninger vedrørende skolelederens opgaver skaber en større uklarhed end lovens nuværende formuleringer.

Vi finder, at det er vigtigt, at det i folkeskoleloven fastholdes, at skolelederen entydigt er den, der har ansvar for den administrative og pædagogiske ledelse af skolen, ligesom det bør fastholdes i loven, at det er skolens leder, der træffer alle konkrete afgørelser vedrørende den enkelte elev.

Forslaget om at lade denne formulering (§ 45 stk.2) udgå, indebærer en centralisering af beslutningerne vedrørende skolens daglige virke, ligesom skolelederens mulighed for at udøve daglig pædagogisk ledelse udhules.

Derudover ønsker ministeren at ophæve begrænsningerne for, at flere skoler har fælles ledelse. Det vil ikke være til gavn for hverken elever, medarbejdere eller forældre. Til en skole hører en leder på stedet. En leder, der gennem daglig gang på skolen erhverver sig et solidt grundlag for at kunne træffe beslutninger, som de involverede kan være trygge ved. Det er ikke en styrkelse af skoleledelsen, at den skal finde sted pr. fjernstyring af en leder, der befinder sig langt væk fra skolens dagligdag. Tværtimod.

Endelig vil ministeren forringe reglerne omkring skolebibliotekerne, som udgør en vigtig del af det pædagogiske miljø på skolerne. Dette vil også være en forringelse, idet skolebiblioteket bl.a. udgør en vigtig del af den indsats, der skal styrke børns læsning og tillige fungerer som et pædagogisk knudepunkt i skolens daglige virke.

Tilbage i lovforslaget står en nødvendig modernisering af reglerne vedrørende skolebestyrelsesvalg. Skole og Samfund har fremlagt et konkret forslag om ændring af valgreglerne, og dette forslag kan Danmarks Lærerforening tilslutte sig.

Med venlig hilsen

Thomas Damkjær Petersen
Skole og Samfund

Anders Balle
Skolelederne

Anders Bondo Christensen
Danmarks Lærerforening